

Några aspekter på en bra kompensationsodlad laxsmolt

Hur odla för och bedöma bra kvalitet?

Anders Alanära

Lo Persson

Kjell Leonardsson

Hans Lundqvist

Monica Schmitz (Uppsala University)

Havs
och Vatten
myndigheten

Funktionella metoder för odling av fysiologiskt naturanpassad laxsmolt

Elforsk rapport 14:02

Anders Alanärä, Monika Schmitz & Lo Persson

februari 2014

Havs
och Vatten
myndigheten

ELFORSK

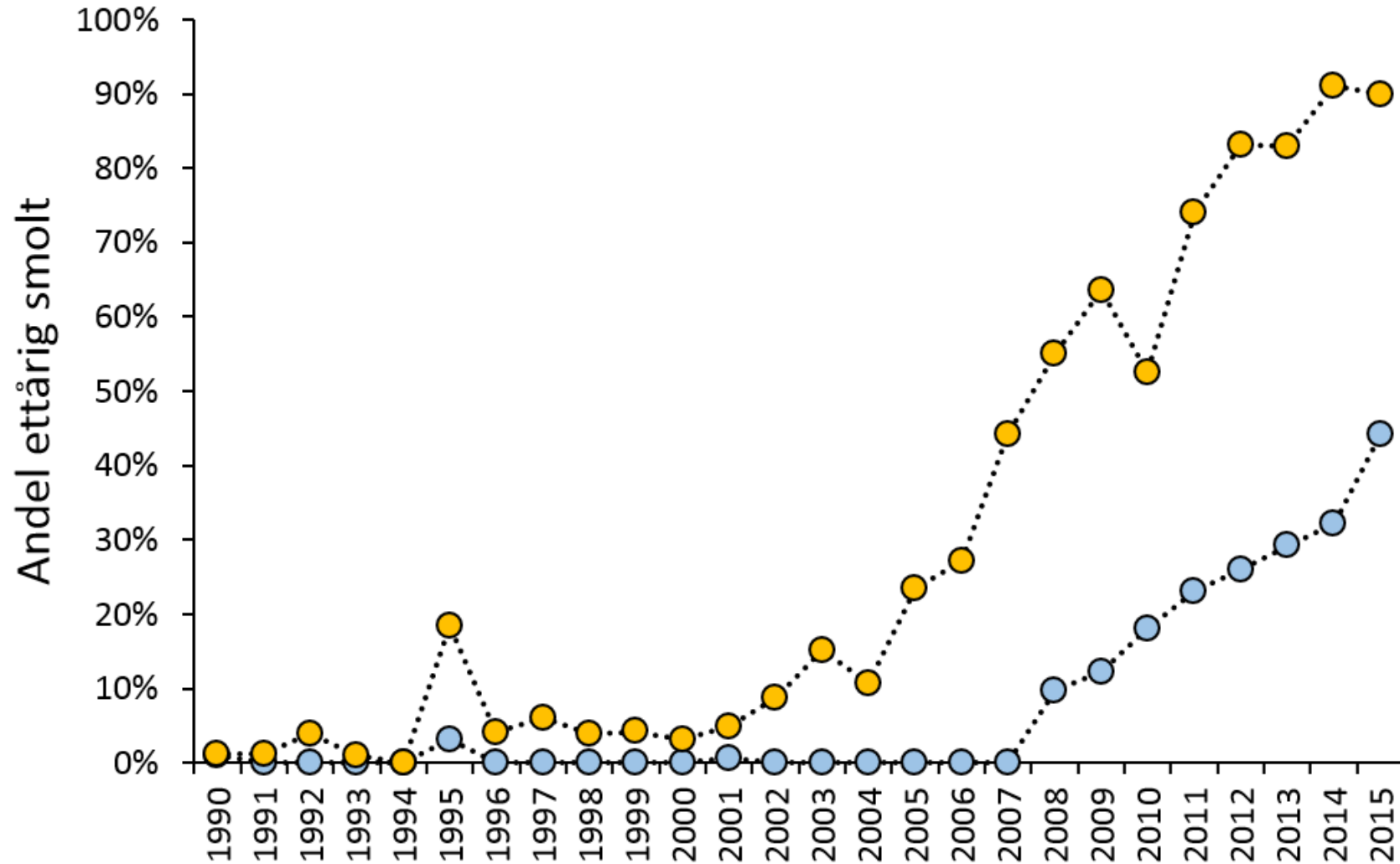

Det övergripande syftet med projektet har varit att utveckla och testa praktiska metoder för att reglera laxens tillväxt i odling.

- Målet har varit att producera en tvåårig smolt i storleken 50 g och med maximalt 4 % fett.
- Ettårig smolt har ingått i projektet som jämförelse till tvåårig smolt vad gäller havsöverlevnad.

Andelen ettårig smolt i utsättningarna ökar snabbt

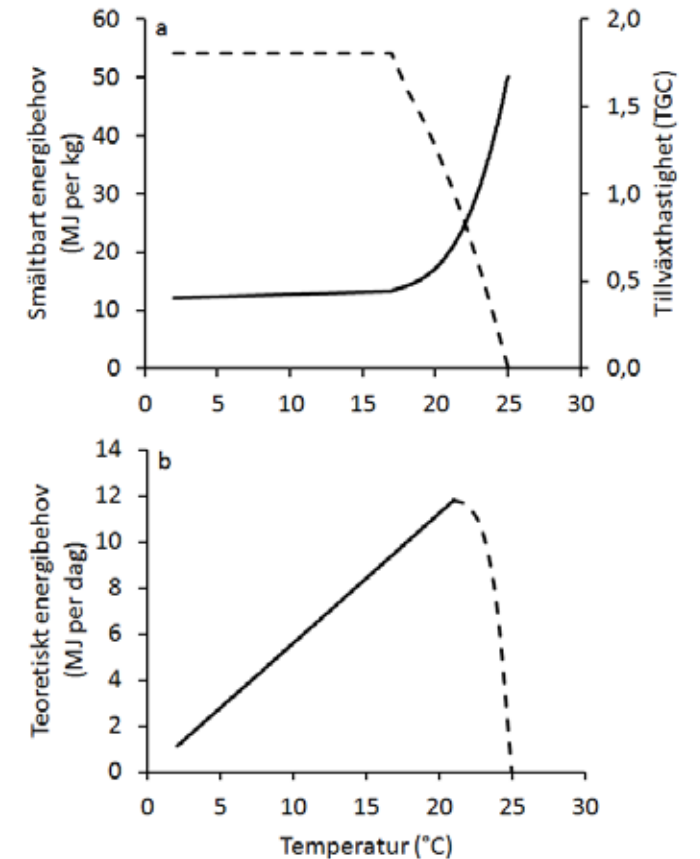
Metoder

Utfodring

1. Reducerade fodergivor (inklusive utveckling av en energibehovsmodell)
2. Reducerat fettinnehåll i fodret
3. Perioder med svält

Tester

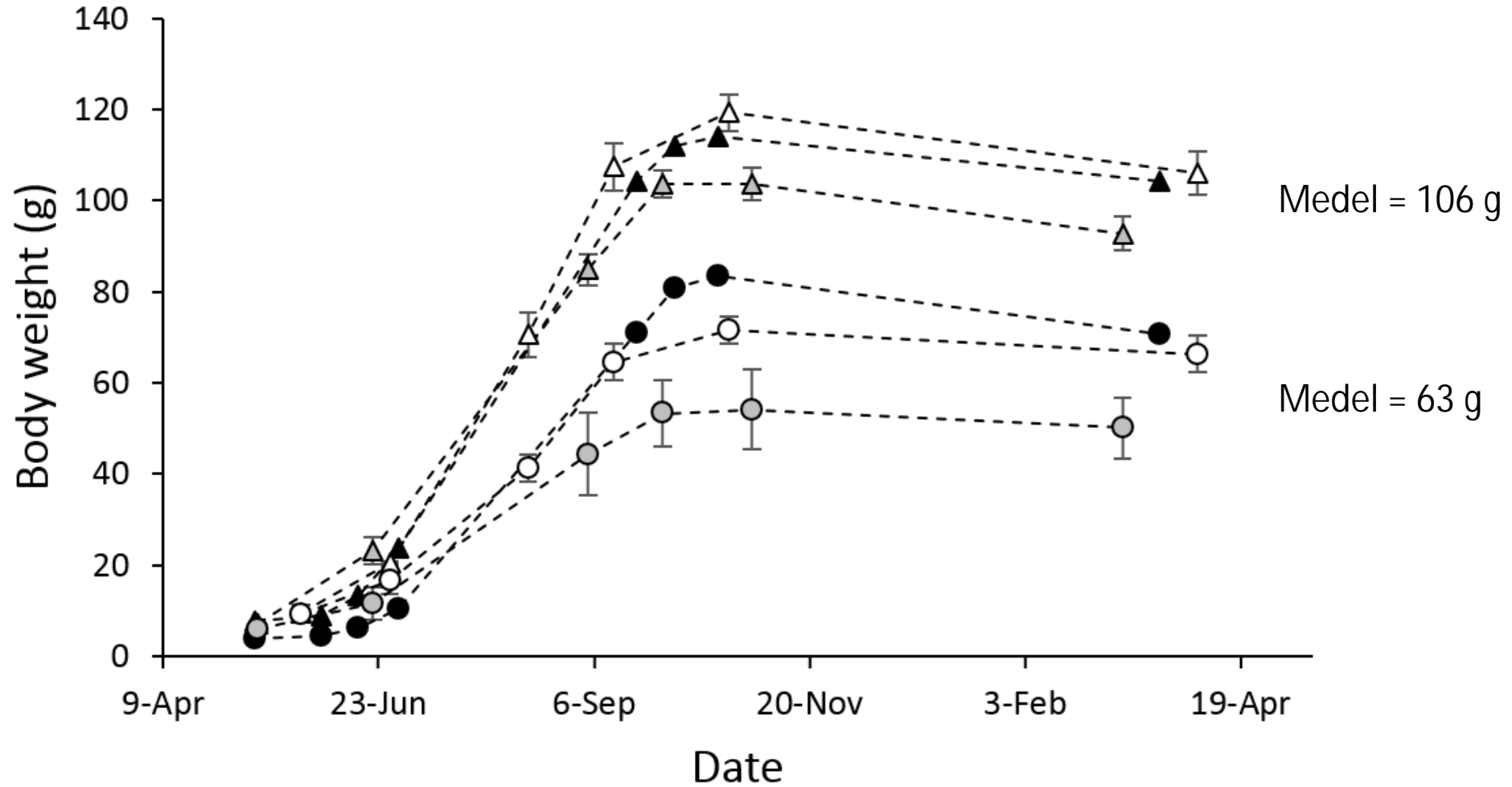
1. Vandringsbassäng & PIT-tag märkt fisk
2. Akustisk telemetri i älven
3. *Havsöverlevnad*

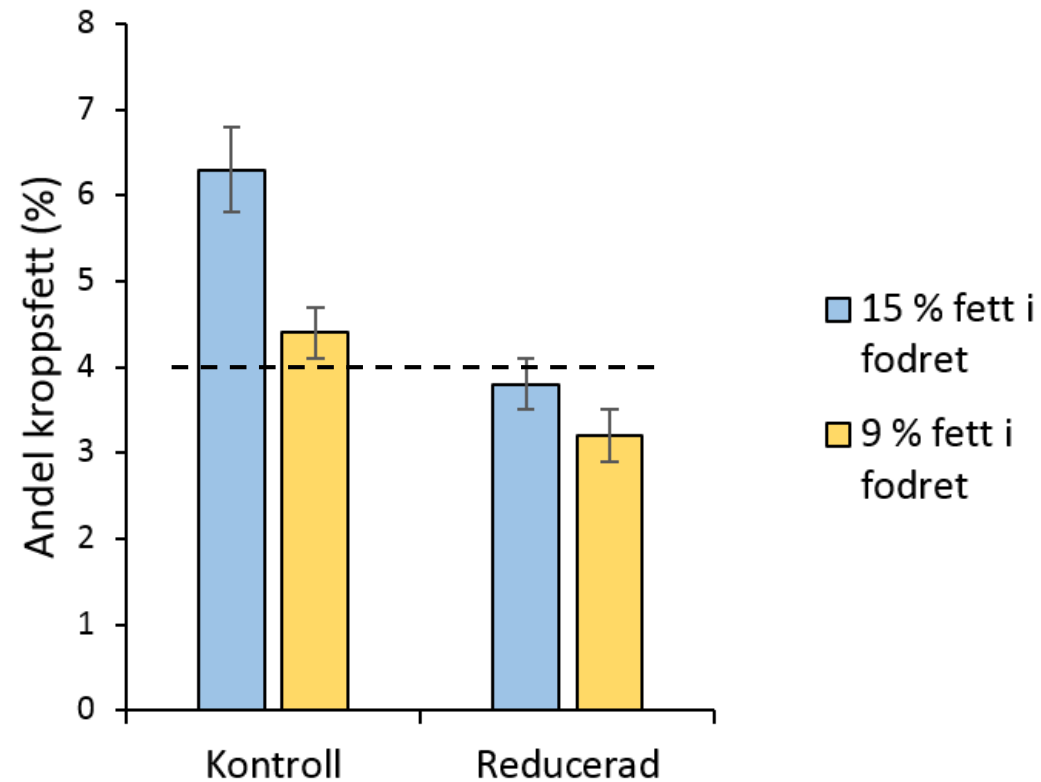
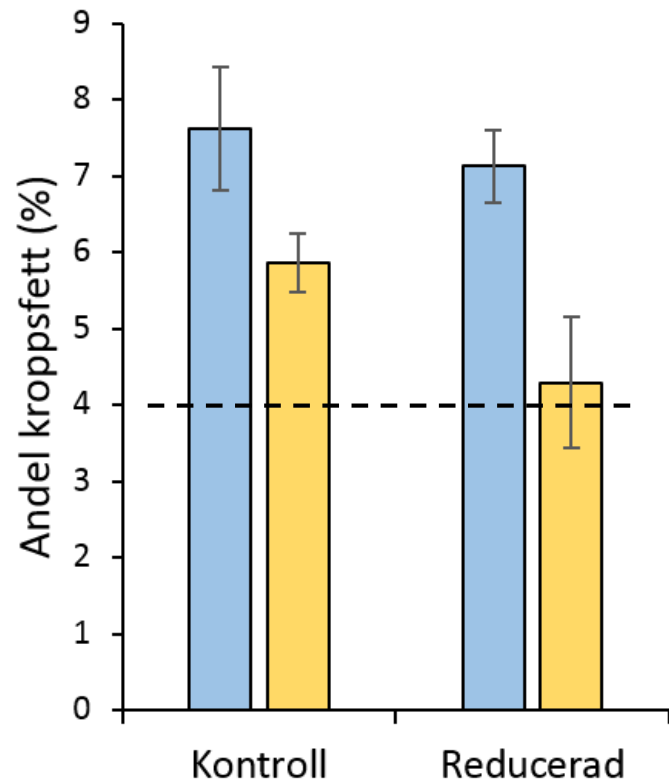
Frågeställningar för dagen

1. Hur bedöma att en smolt är utsättningsmogen?
2. Vad påverkar vandringsmotivationen?
3. Optimal storlek vid utsättning?
4. Överlever tidigt könsmogna hannar havet?
5. Har fenstatus någon inverkan på havsöverlevnad?

Resultat tillväxt - Norrfors kompensationsodling

Resultat kroppsfett

Hur bedöma att en smolt är utsättningsmogen?

S0 - Stirr
tydliga stirrfläckar

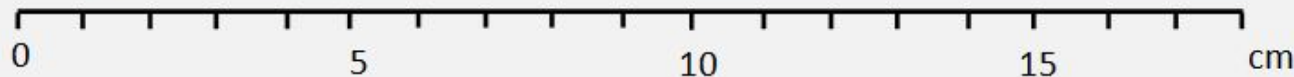
S1 - Smolt
silvrig med tydliga stirrfläckar

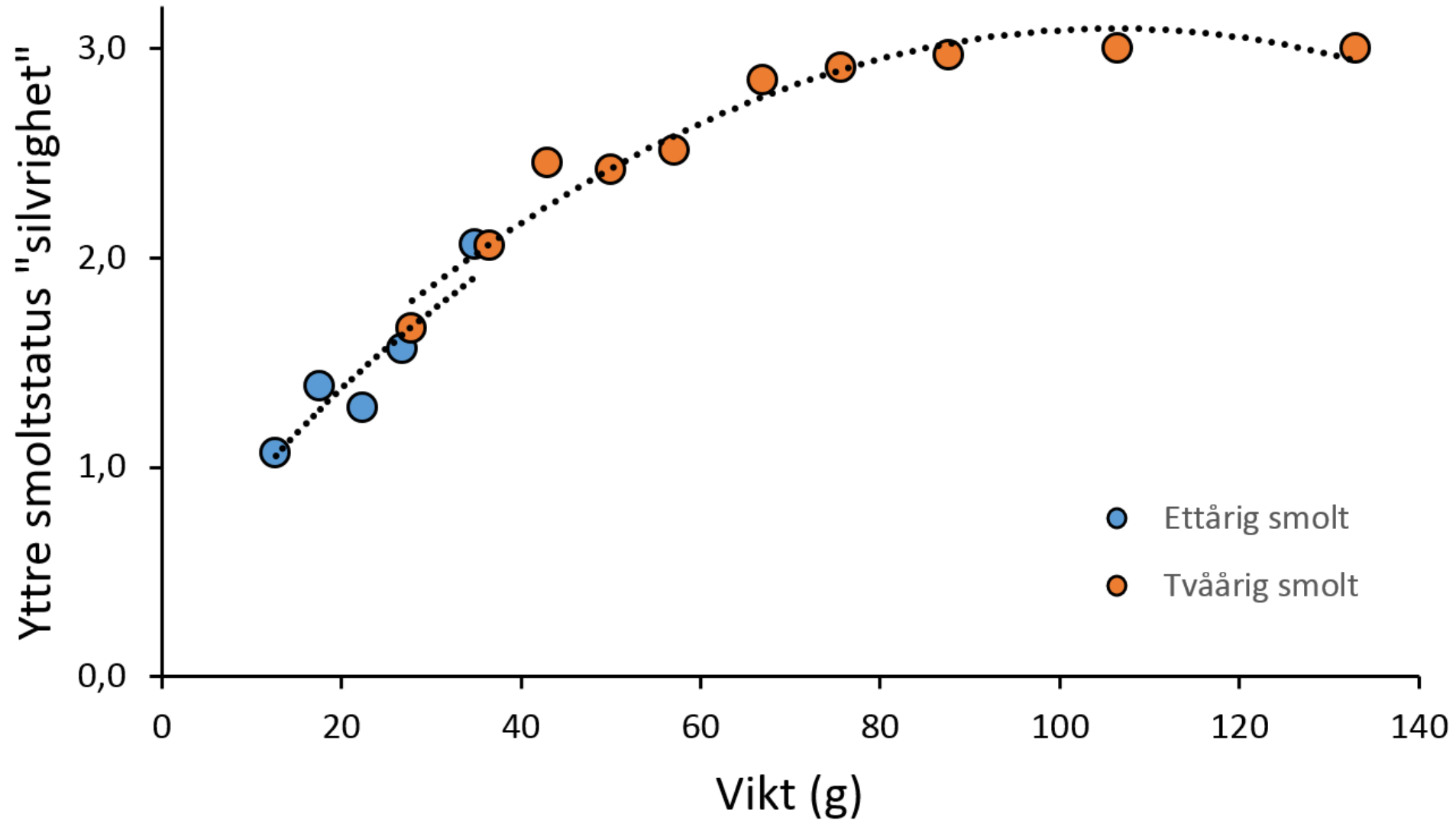
S2 - Smolt
silvrig med diffusa stirrfläckar

S3 - Smolt
silvrig, mörk rygg &
mörka fenkanter

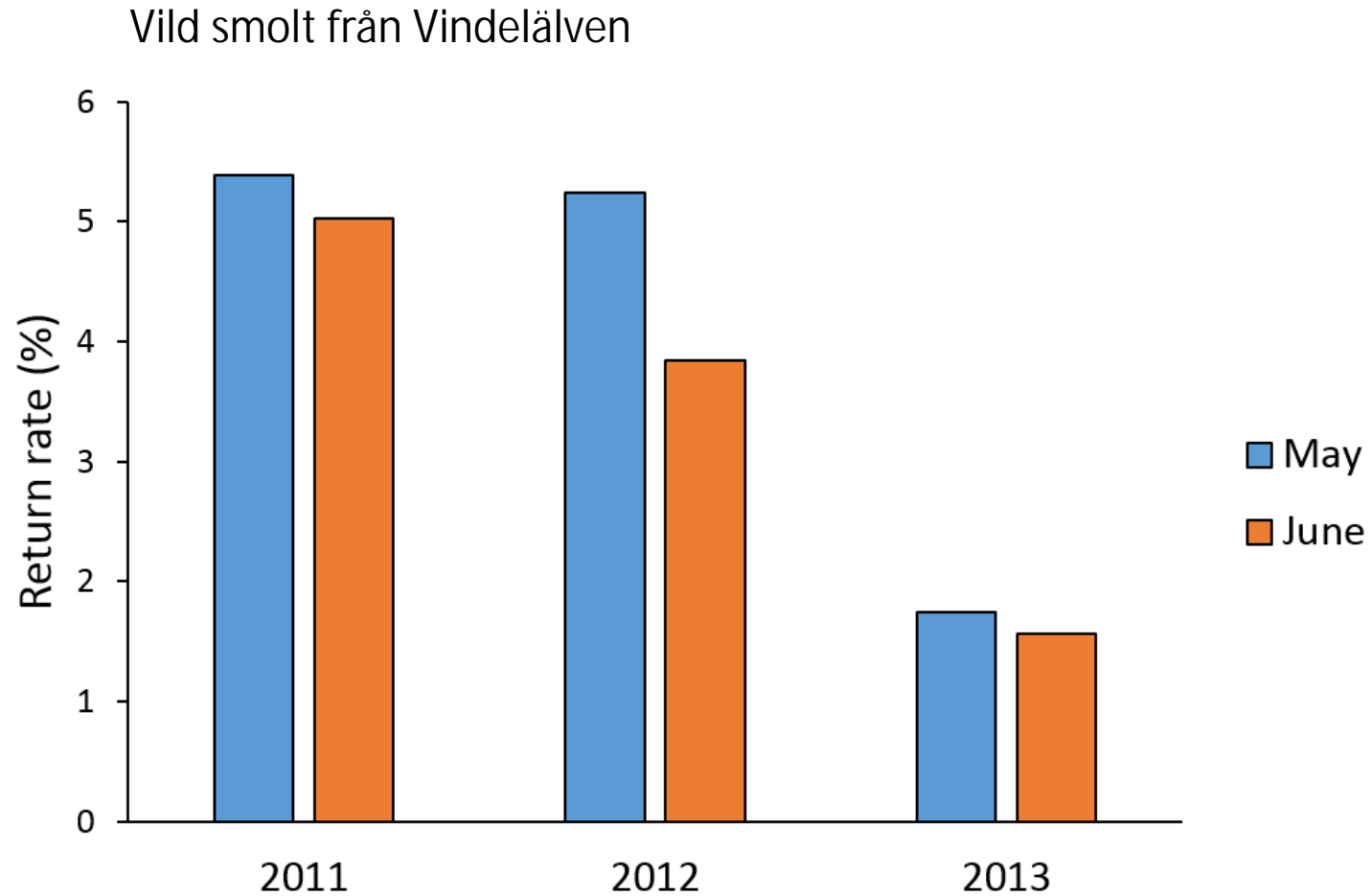

Hur bedöma att en smolt är utsättningsmogen?

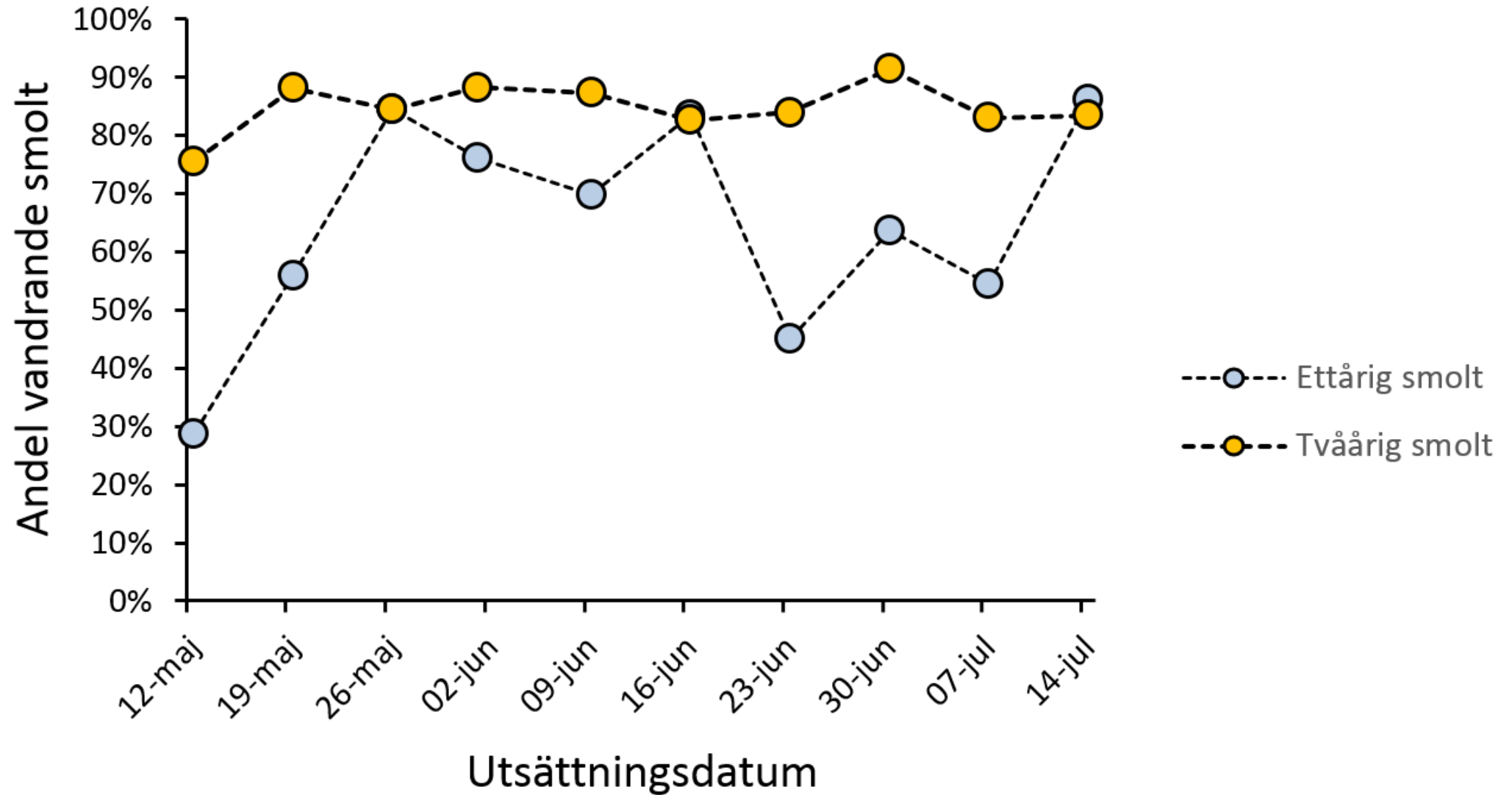

Optimal tidpunkt för utsättning vs havsöverlevnad?

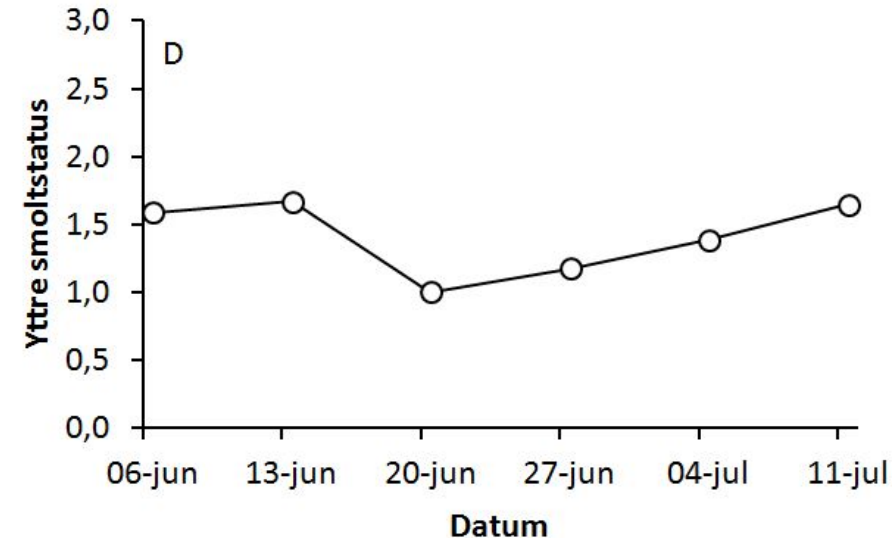
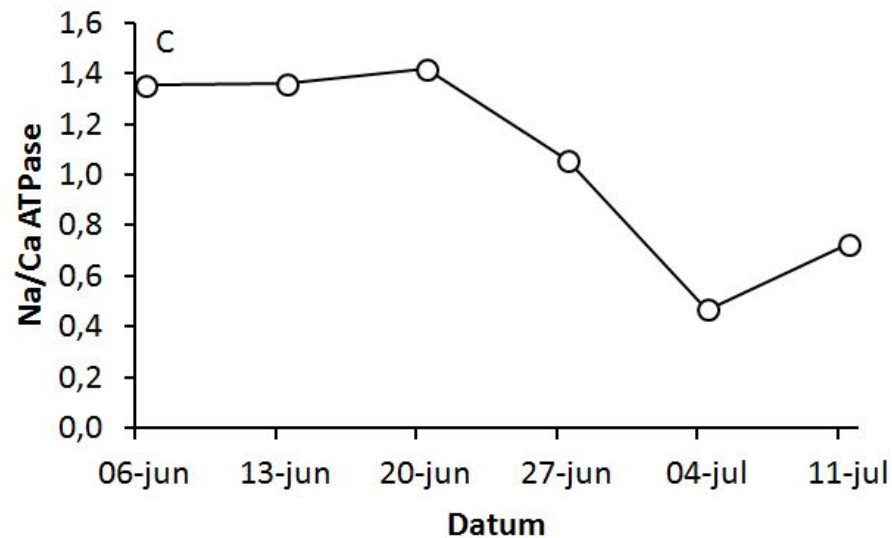
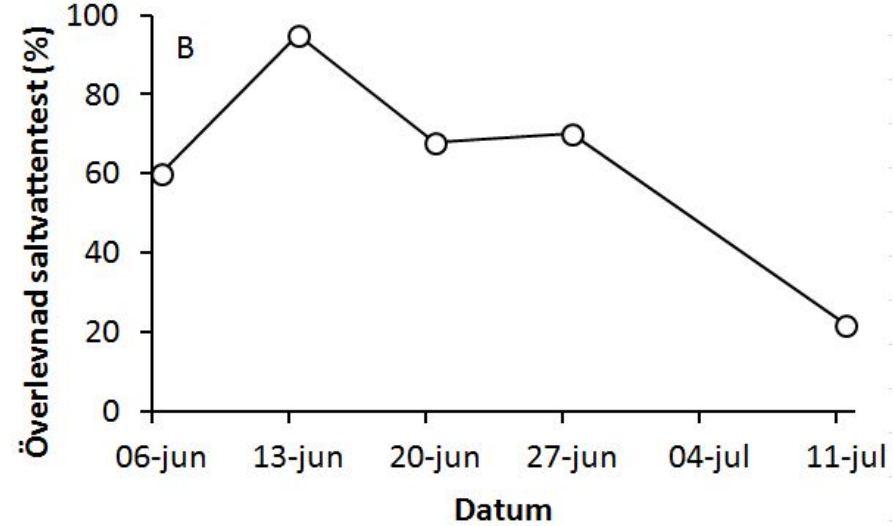
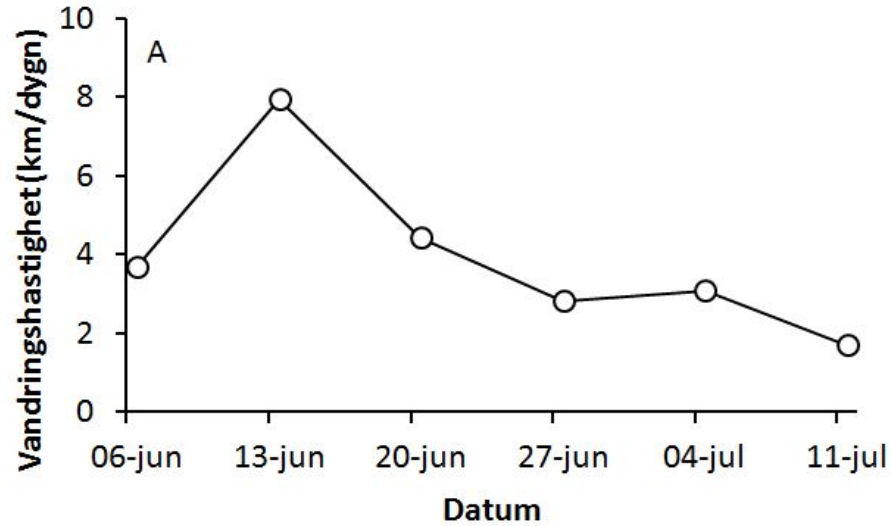
"Det ekologiska smoltfönstret"

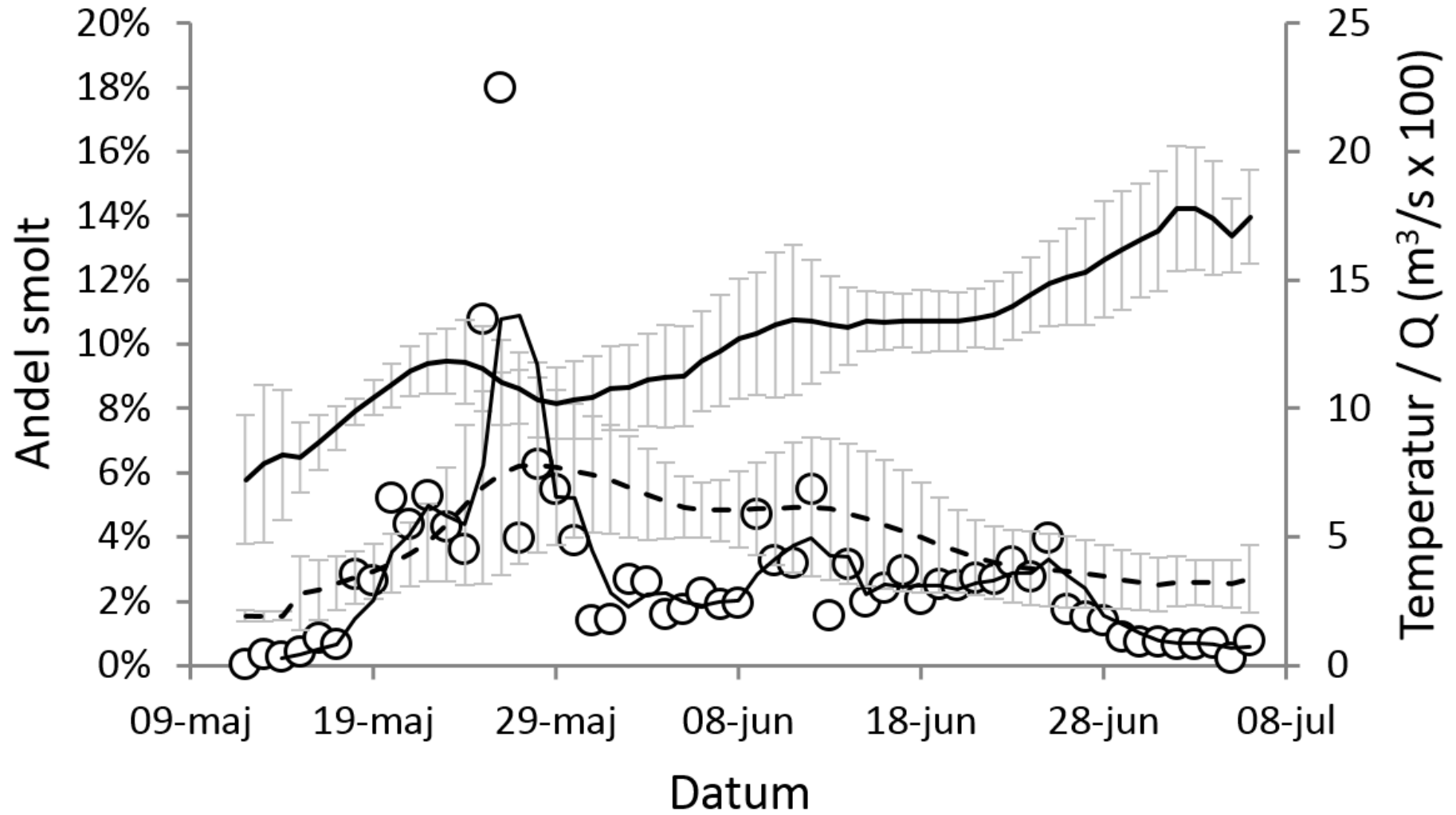
Ett "brett fönster" för att sätta ut smolt

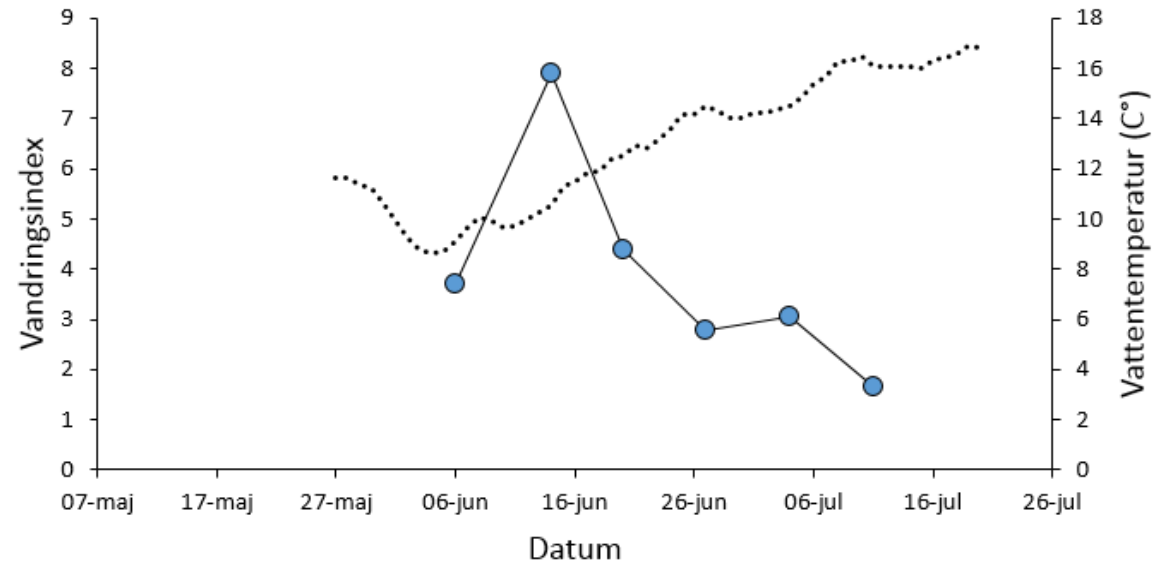
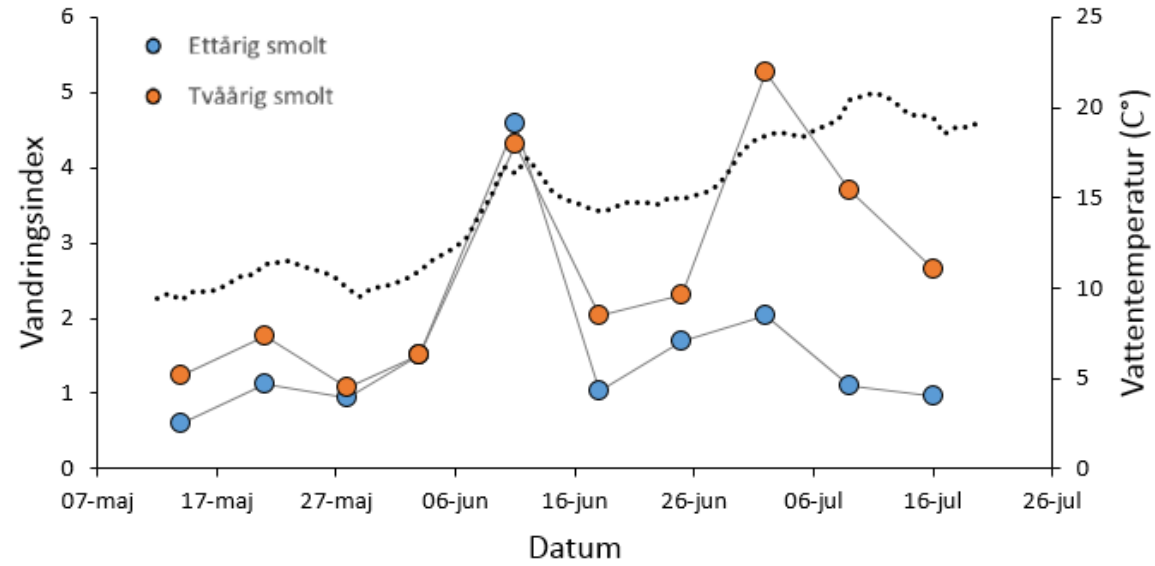
Hur bedöma att en ettårig smolt är utsättningsmogen?

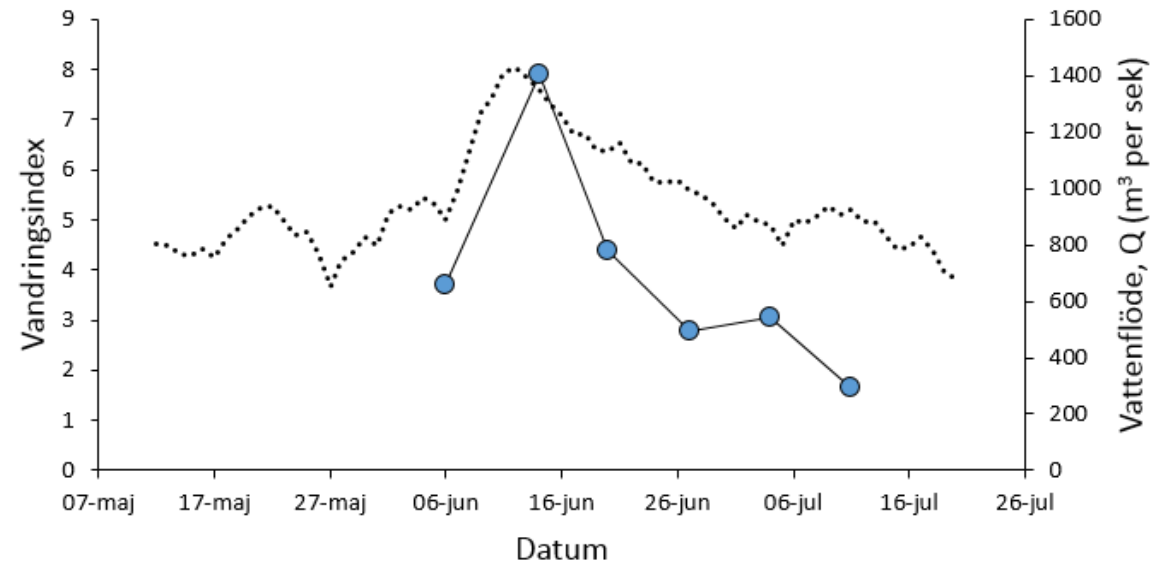
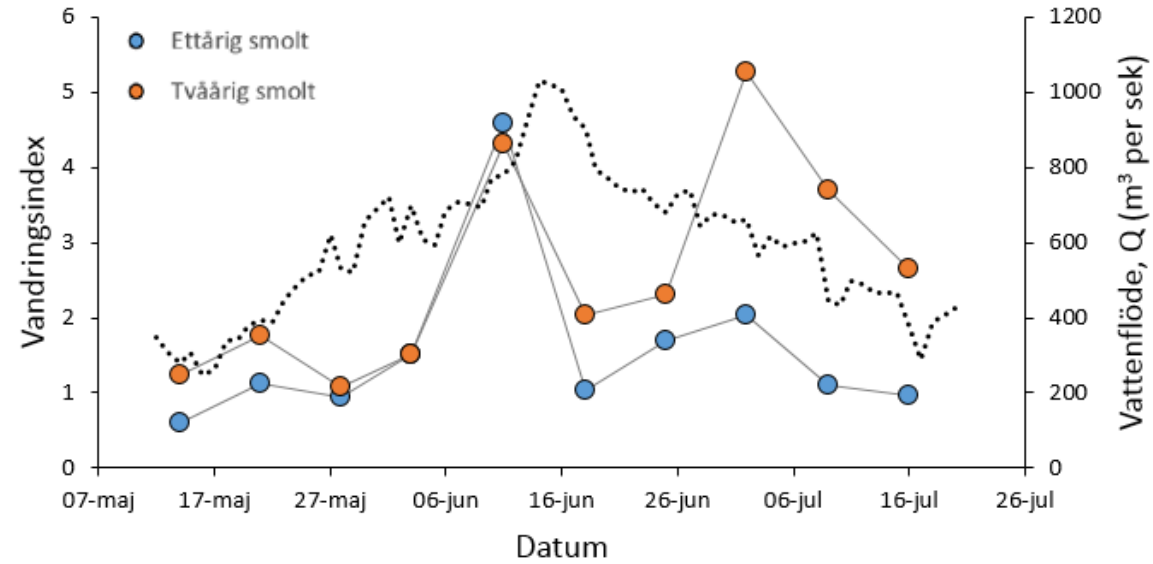
Vad påverkar vandringsmotivationen?

Vad påverkar vandringsmotivationen?

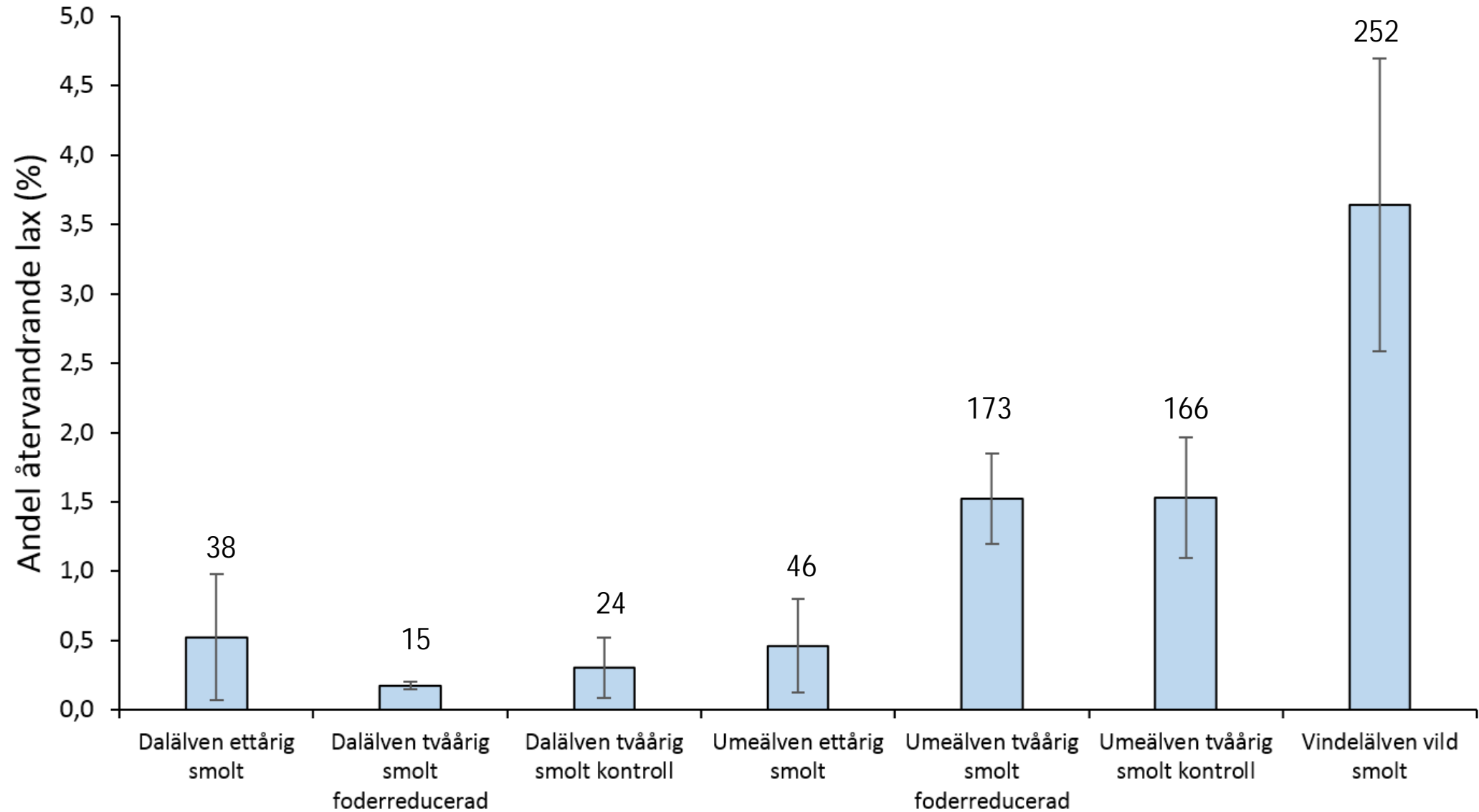

Vad påverkar vandringsmotivationen?

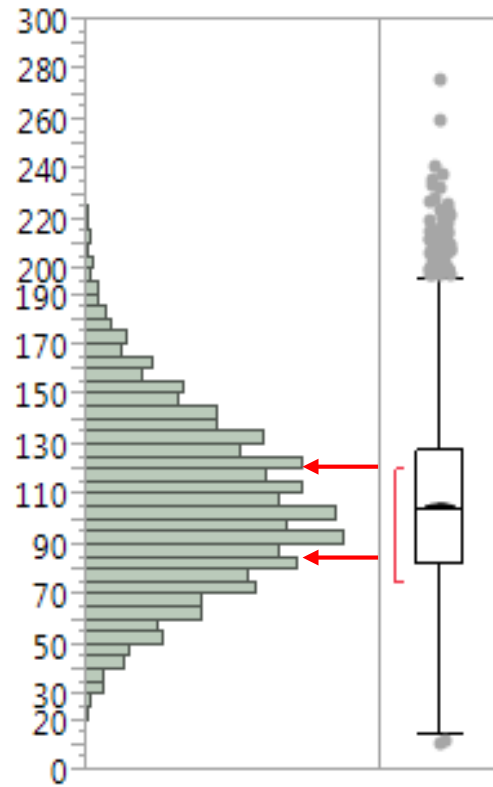

Resultat från projektet med tillväxtstyrning

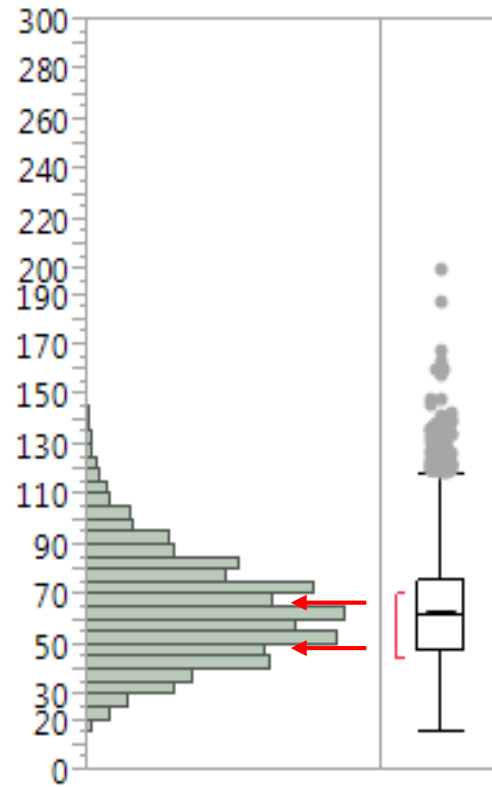

Stor variation i slutvikt inom foderbehandlingar

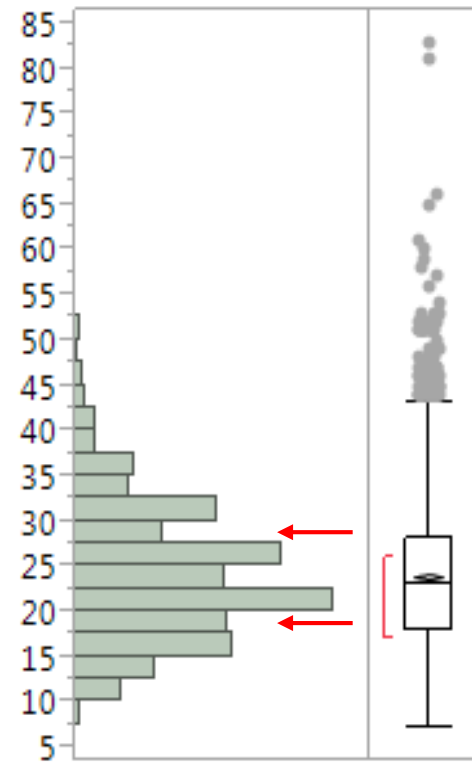
Tvåårig smolt kontroll

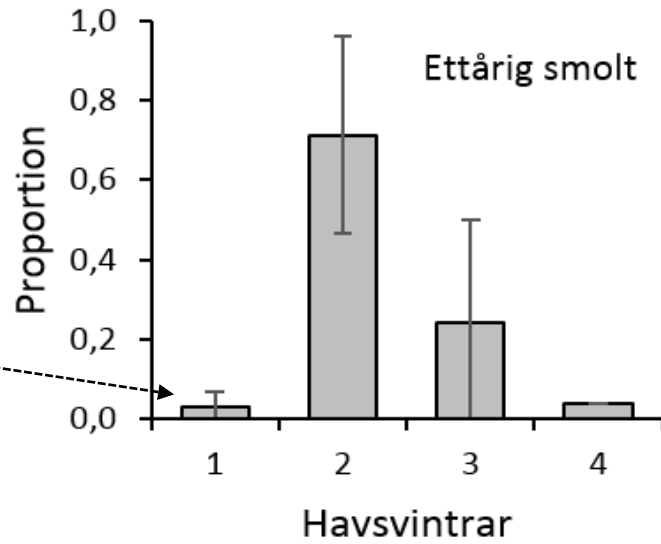
Tvåårig smolt reducerad

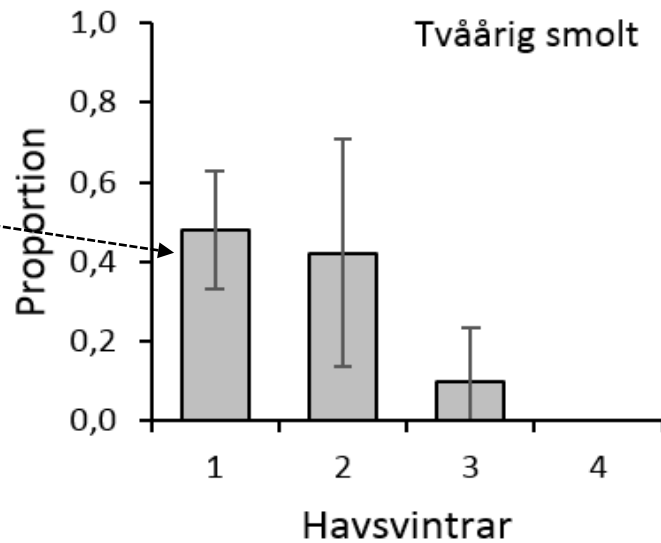
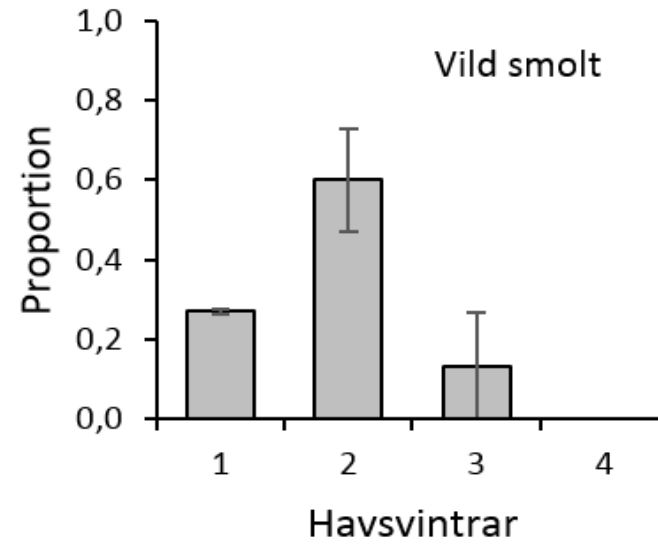
Vild smolt

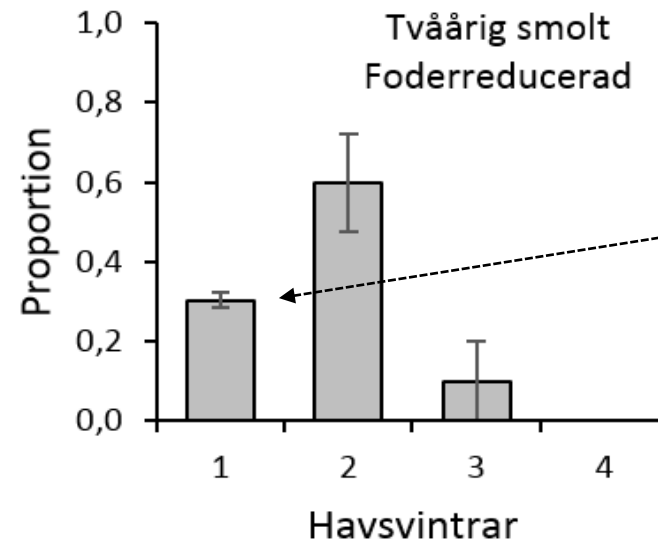
Antal havsvintrar

1-2 % av hannarna blir köns mogna som grills

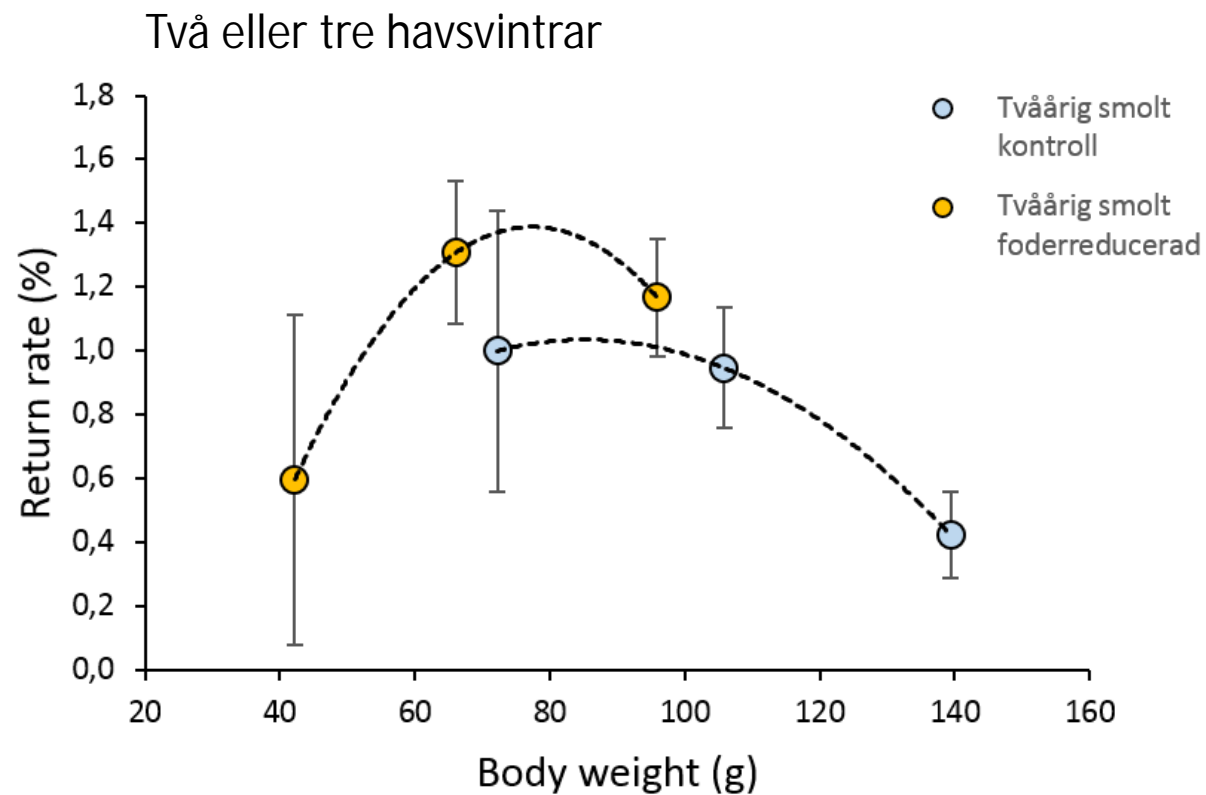

80 % av hannarna blir köns mogna som grills

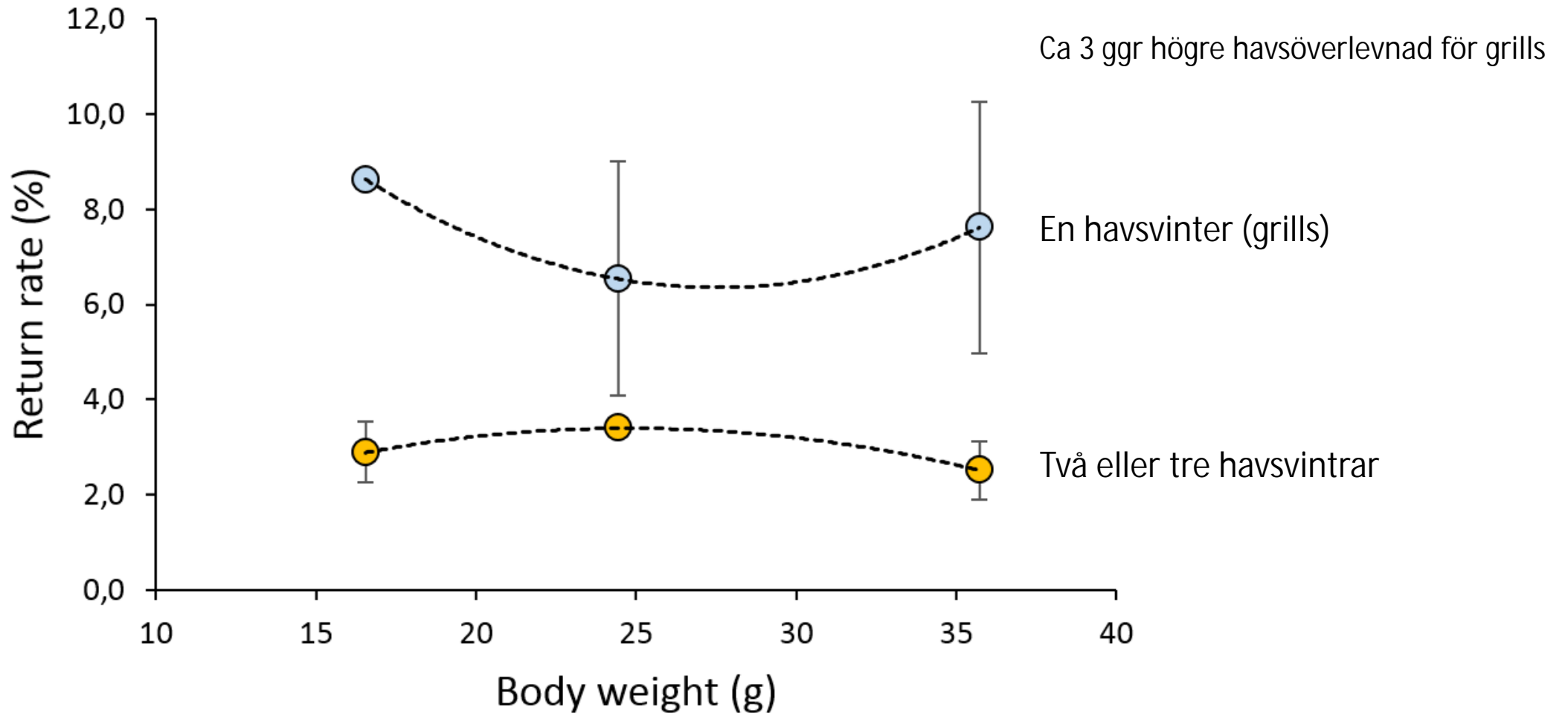

50 % av hannarna blir köns mogna som grills

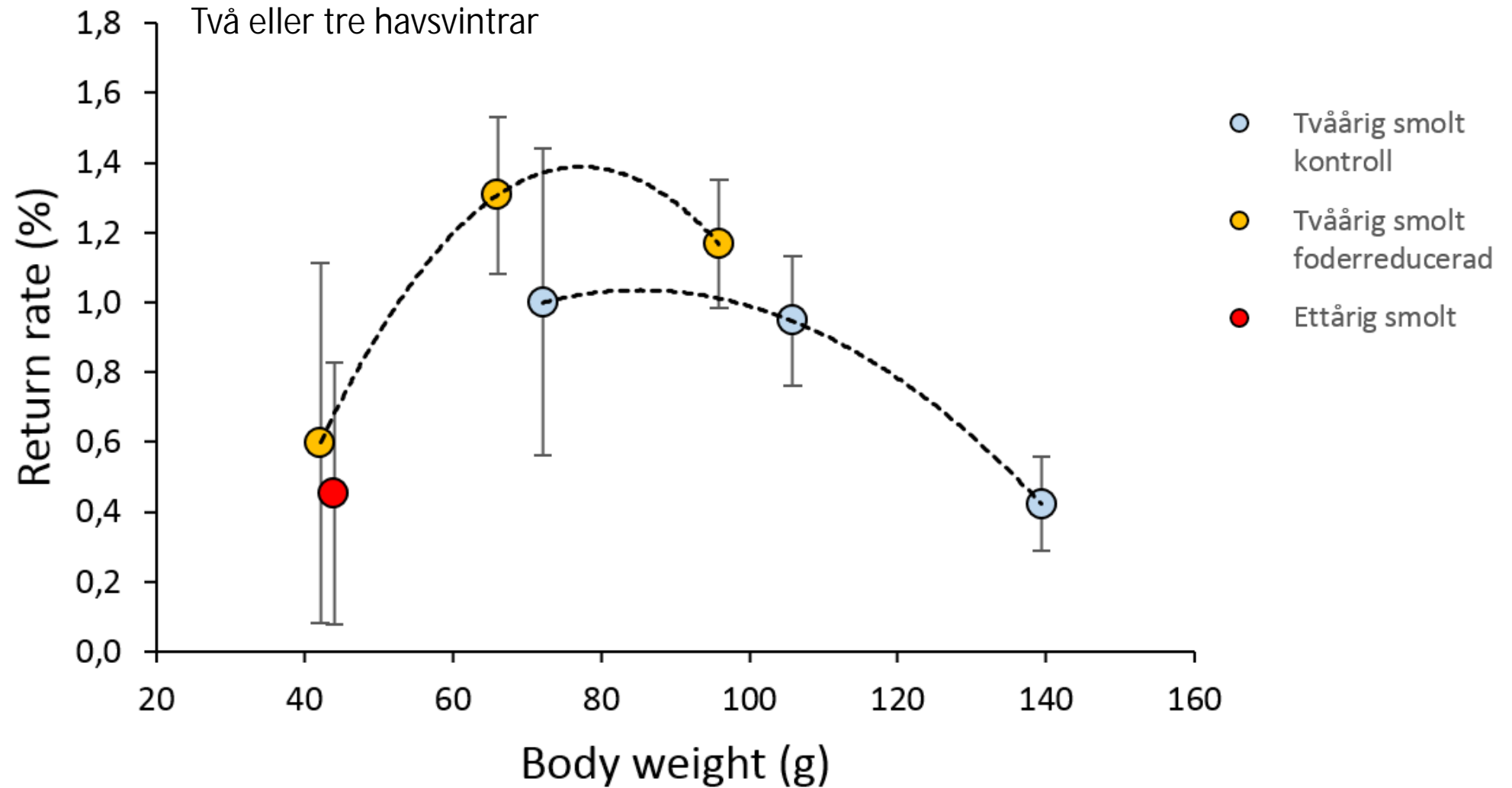
Optimal storlek vid utsättning tvåårig smolt?

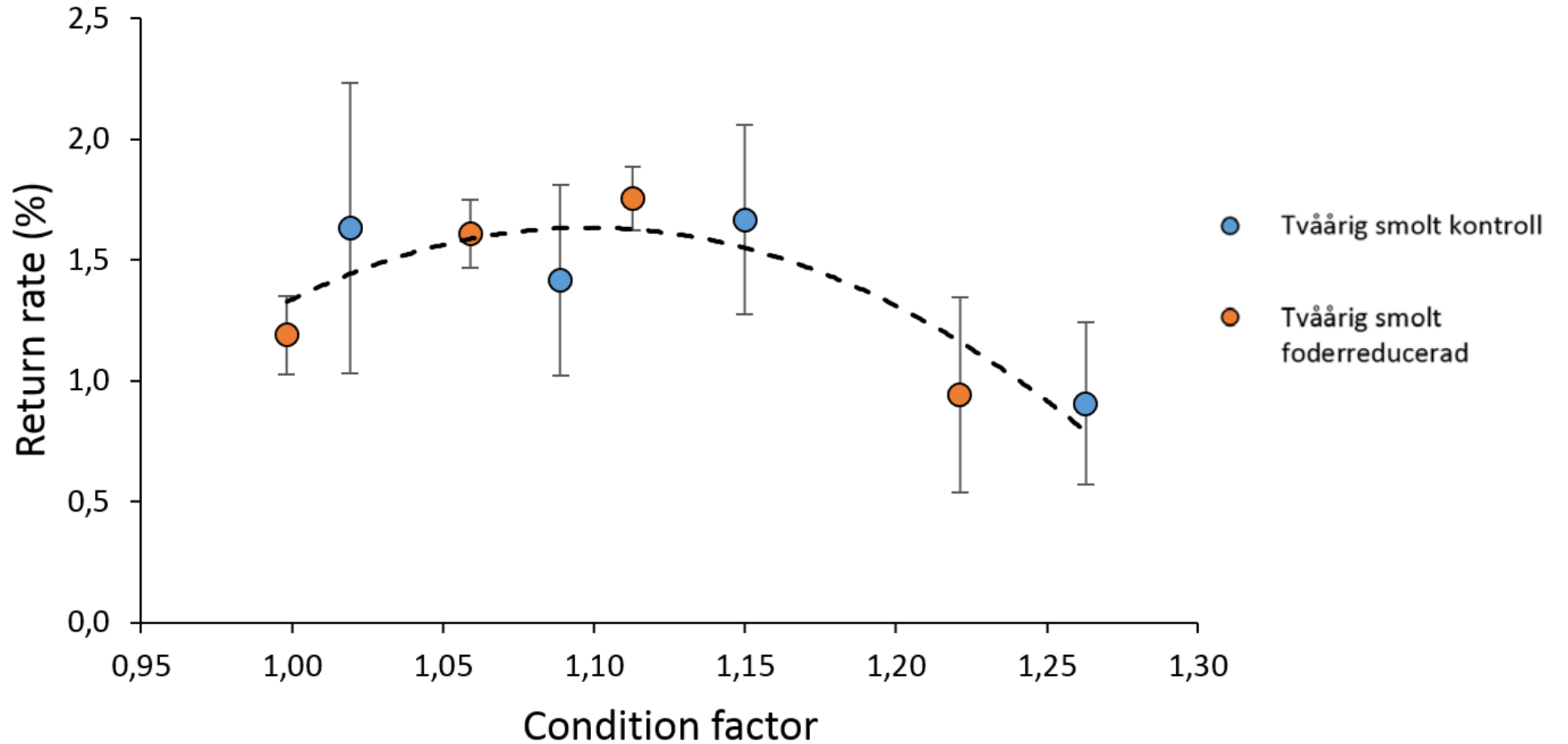
Vild smolt från Vindelälven

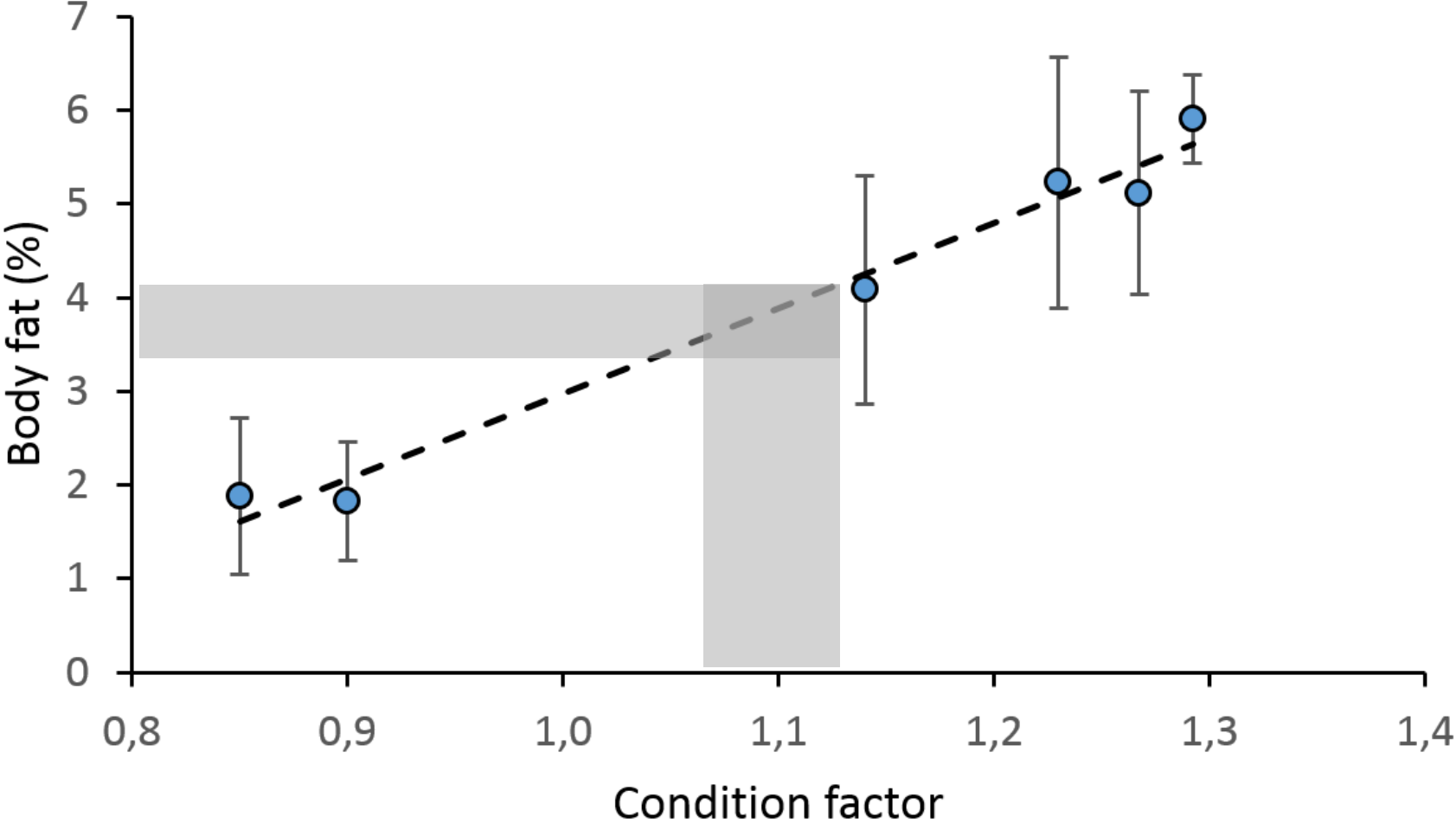
Optimal storlek vid utsättning ettårig smolt?

Optimal konditionsfaktor vid utsättning?

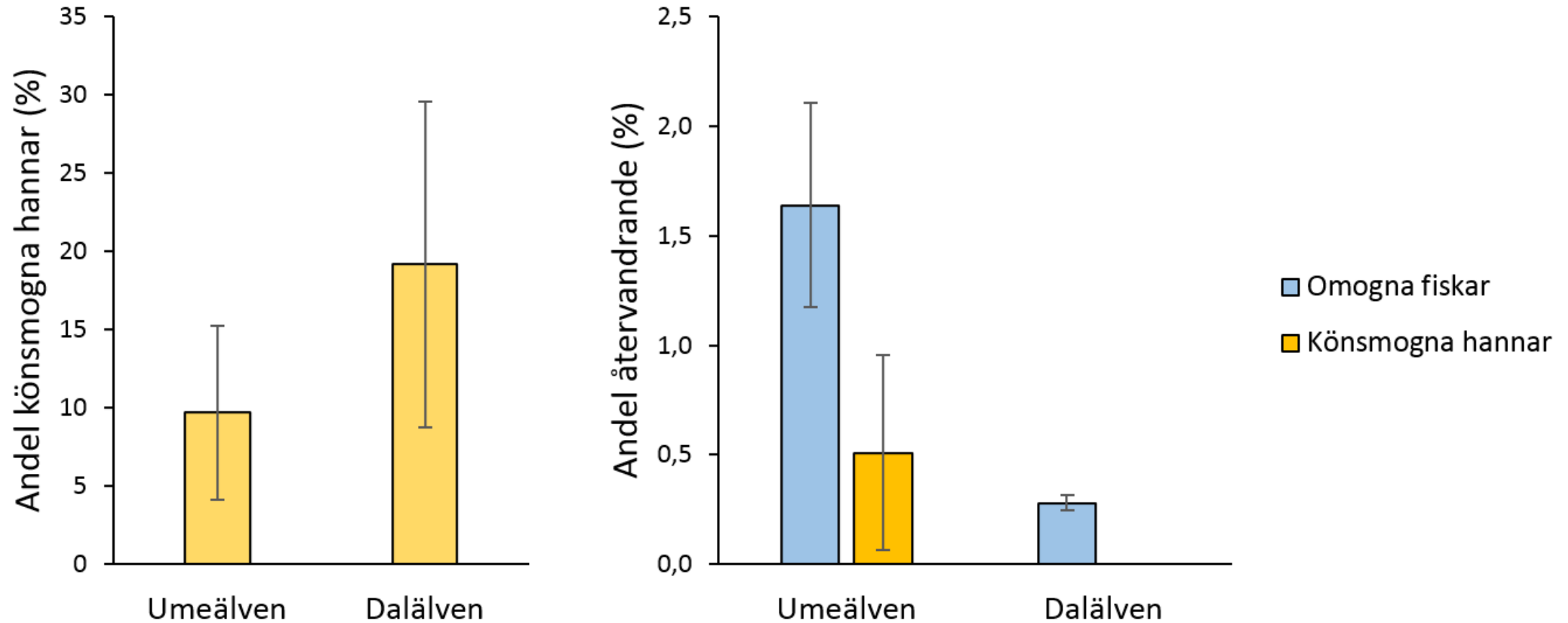

Samband mellan konditionsfaktor och mängd kroppsfett

Havsöverlevnad för tidigt könsmogna hannar

Bra

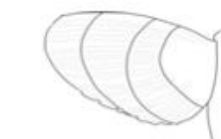
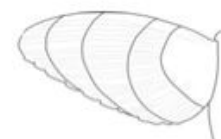
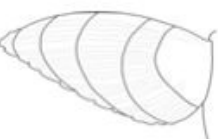
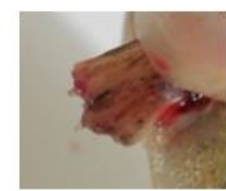
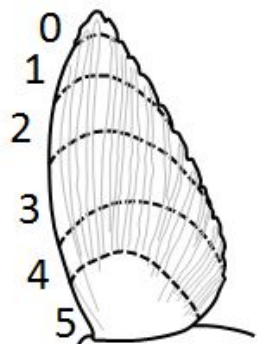
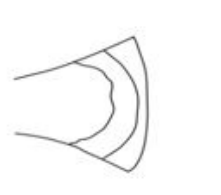
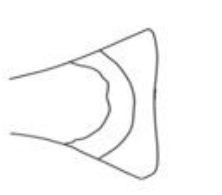
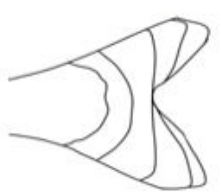
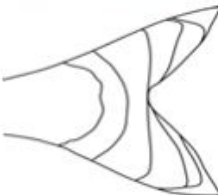
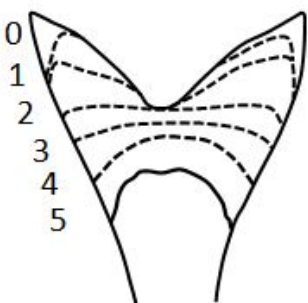
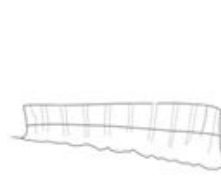
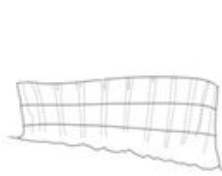
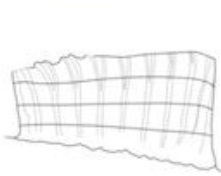
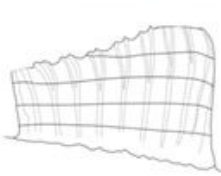
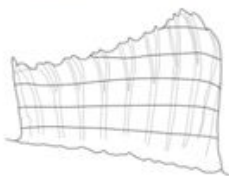
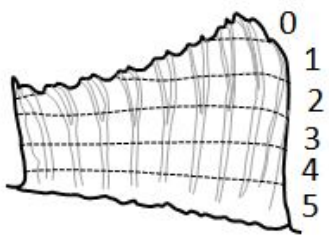
Medel

Dålig

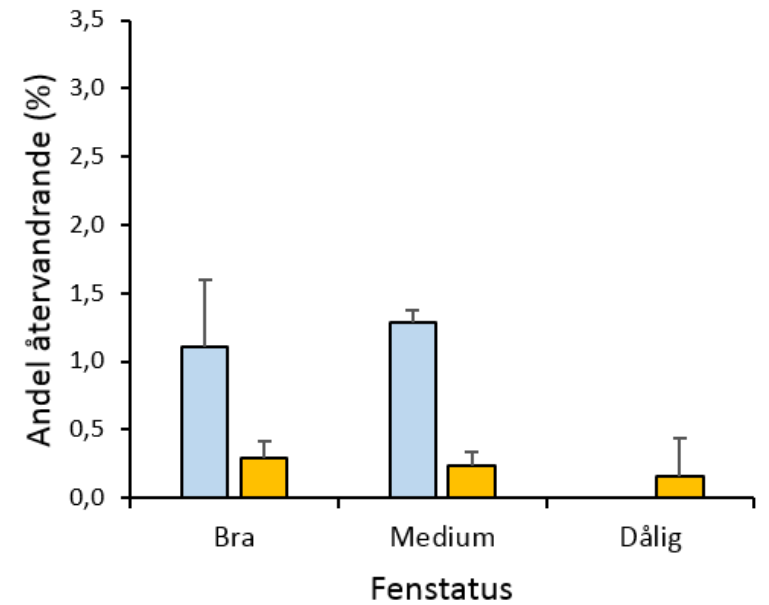
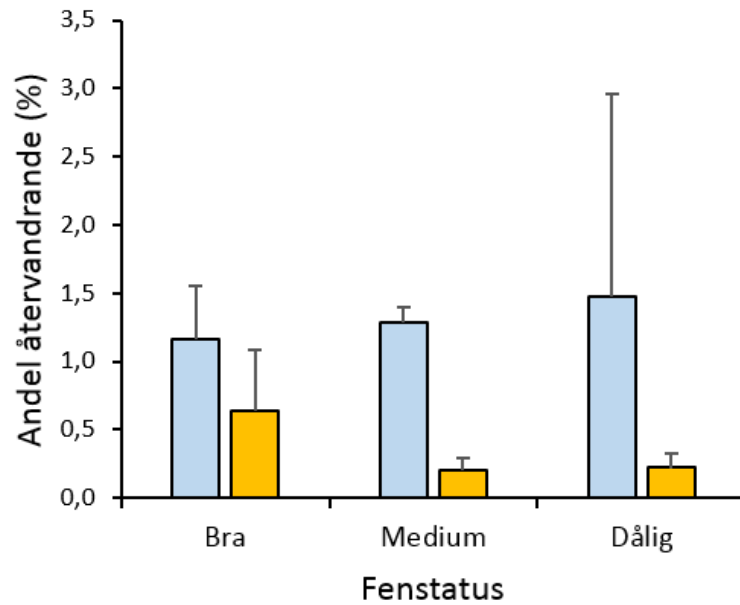
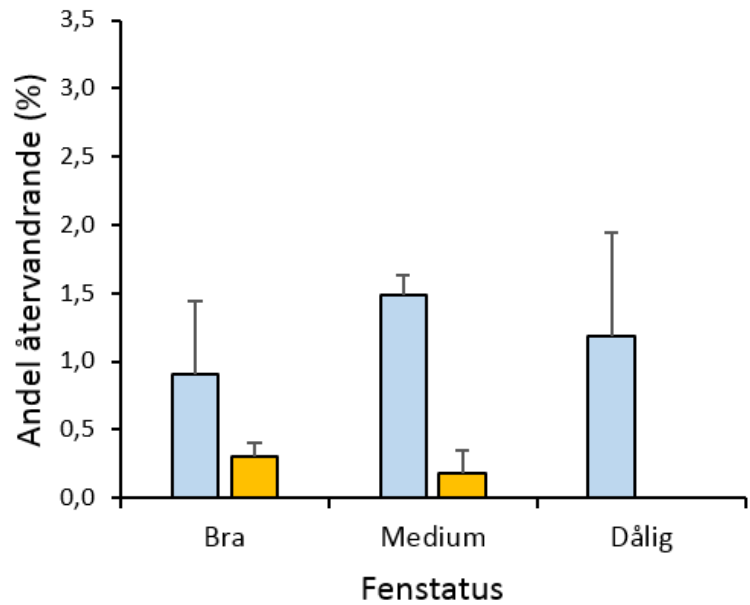
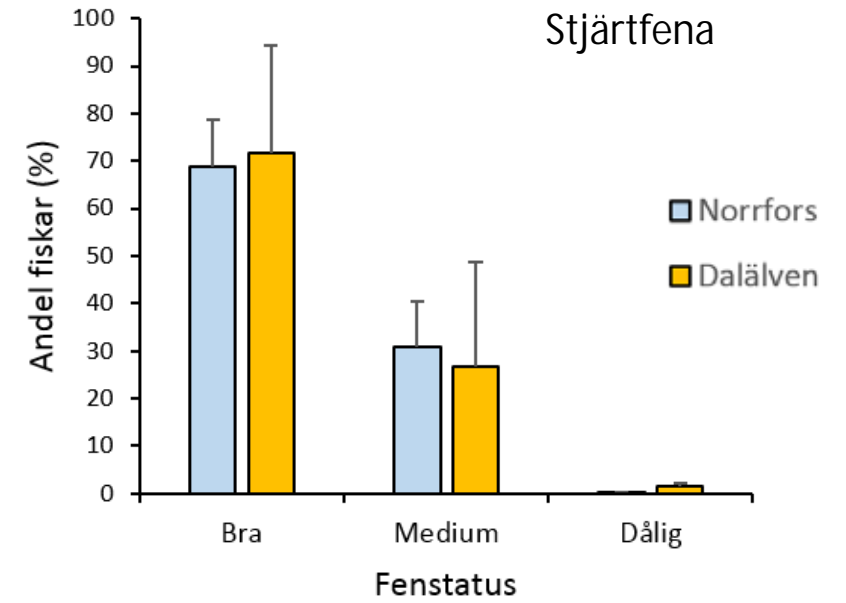
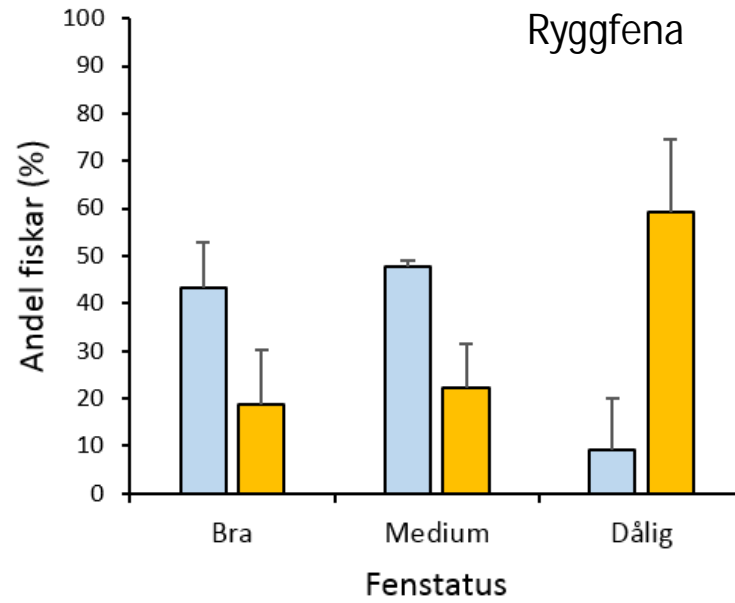
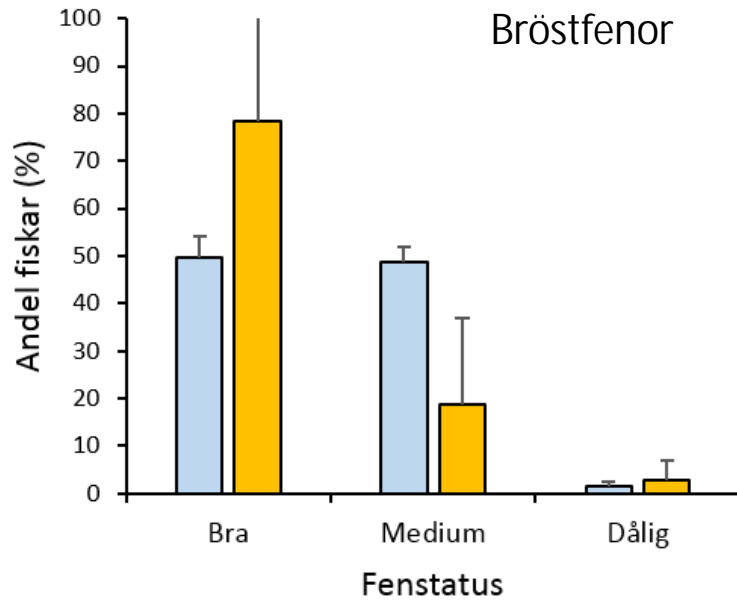
Klass 1
Ingen eller liten skada

Klass 2
Upp till 50% av fenan saknas

Klass 3
Mer än 50% av fenan saknas

Har fenstatus någon inverkan på havsöverlevnad?

Sammanfattning

1. Hur bedöma att en smolt är utsättningsmogen?

Saltvattentest är bra och kostnadseffektivt – dock brett "utsättningsfönster"

2. Vad påverkar vandringsmotivationen?

Vid en temperatur av 10-14°C och flödestopp (grumligt vatten)

3. Optimal storlek vid utsättning?

60-80 g vikt, konditionsfaktor runt 1,1, samt ca 4 % kroppsfett

Mer studier behövs på ettårig smolt

4. Överlever tidigt könsmogna hannar havet?

Ja, men avsevärt sämre – sträva efter att reducera andelen i odling

5. Har fenstatus någon inverkan på havsöverlevnad?

Klass 3 skador på mer än en fena påverkar sannolikt havsöverlevnaden. Inget samband mellan fenstatus och havsöverlevnad i denna studie